

ВИМОГИ ДО МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Стаття присвячена розгляду основних вимог до оформлення мультимедійної презентації для навчання іноземної мови дітей дошкільного віку. Висуваються чіткі вимоги до структури презентації; нумерації слайдів; параметрів сторінки слайда; його фону; кольорової гами; використання анімаційних ефектів; правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту; розміщення інформації; шрифту; міжрядкового інтервалу; способів виділення матеріалу; обсягу інформації; оформлення таблиць; використання звукового супроводу; зміни слайдів.

Ключові слова: вимоги, мультимедійна презентація, іноземна мова, діти дошкільного віку.

Проблема використання інформаційних технологій у навчанні іноземної мови (ІМ) не нова. Її вивченням займаються багато дослідників (М. Висоцька, Ю. Гапон, О. Зубенко, В. Ляудіс, Є. Маслико, Е. Носенко, О. Палій, Є. Полат, Л. Щаннікова, К. Brucher, М. Collins, М. Simonson, А. Thompson та інші). Але, з огляду на вимогу раннього впровадження ІМ у навчальний процес, використанню інформаційних технологій для навчання ІМ саме у дошкільних навчальних закладах (ДНЗ), а особливо створенню і використанню мультимедійних презентацій як засобу демонстрації навчального матеріалу для навчання ІМ дітей дошкільного віку, дослідниками належна увага не приділяється.

Так, з огляду на актуальність досліджуваної теми, **метою** статті є розгляд основних вимог до оформлення мультимедійної презентації для навчання ІМ дітей дошкільного віку.

Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми, графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку [1; 2; 3].

Основною відмінністю презентацій від решти способів представлення інформації є їх особлива насиченість змістом та інтерактивність, тобто здатність певним чином змінюватися й реагувати на дії користувача.

Визначимо *переваги* мультимедійної презентації для навчання ІМ дітей дошкільного віку. Так, мультимедійна презентація 1) унаочнює матеріал, що презентується; 2) забезпечує безперервний зв'язок у відносинах "вчитель – учень"; 3) сприяє розвитку творчого, операційного стилю мислення дошкільників, що є доказом того, що мультимедійні презентації на сьогодні є невід'ємним і незамінним компонентом навчального процесу у ДНЗ.

Розглянемо вимоги до оформлення мультимедійної презентації для навчання ІМ дітей дошкільного віку більш детально.

– Мультимедійна презентація містить титульний слайд, інформаційні слайди і завершальний слайд

Зазвичай, у *титульному слайді* вказується 1) тема науково-дослідницької роботи, 2) прізвище, ім'я та по батькові доповідача, група, навчальний заклад, 3) прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника, посада, місце роботи.

Зміст *інформаційних слайдів* розкриває 1) актуальність проблеми, 2) науковий апарат, 3) хід, зміст та результати дослідження, 4) основні висновки. Інформаційні слайди можуть містити діаграми та графіки, необхідні текстові, табличні й інші матеріали.

У *завершальному слайді* вміщують подяку за увагу.

Не слід створювати презентацій нудних, монотонних, громіздких (оптимально 8-12 слайдів).

Звичайно, готуючи матеріал доповіді, розкриття важливої інформації дітям дошкільного віку може здатися складним, але дитину треба поступово привчати до наукового мислення, формуючи тим самим її науково-категоріальний апарат.

– Рационально використовувати *наскрізну нумерацію слайдів*, відображаючи номер слайда в правому верхньому кутку. На титульному та завершальному слайдах номер зазвичай не проставляється.

– *Параметри сторінки* слайда мультимедійної презентації для навчання дошкільників іншомовного матеріалу повинні відповідати певному формату:

- розмір слайда має відповідати розміру екрана;
- орієнтація слайда – альбомна;
- ширина слайда – 24 см;
- висота слайда – 18 см;
- нумерувати слайди слід арабськими цифрами без знаків номера, рисочок тощо;
- формат показу слайдів – "Демонстрація";

- графічний і текстовий матеріали розміщуються на слайдах так, щоб зліва, праворуч, зверху і знизу від краю слайда залишалось чисте поле шириною не менше 0,5 см [4].

- *Фон* є елементом заднього (другого) плану. Він має виділяти, підкреслювати інформацію слайда, але не затуляти її. Використання різних фонів на слайдах в рамках однієї презентації не створює відчуття єдності та зв'язності інформації. Щоб уникнути цієї помилки, складання кольорової схеми презентації має починатися з вибору двох головних контрастних функціональних кольорів, які використовуються для фону та звичайного тексту. Контрастне поєднання двох кольорів істотно впливає на глядача, адже деякі пари кольорів не тільки стомлюють зір, але й можуть призвести до стресу [2].

На одному слайді рекомендується використовувати *не більше трьох кольорів*: один – для фону, один – для заголовків, один – для тексту [4].

Традиція нашого сприйняття пов'язана з тим, що фон має бути світлим, а текст – темним. Цей контрастний образ прийшов від "книжкового" тексту. У друкованих текстах ми зіштовхуємось із максимальним контрастом: чорний – білий. Ми до нього звикли, він не стомлює око. Проте сприйняття тексту з екрану має дещо іншу специфіку. Зокрема, екран генерує випромінювання, і тому різкий контраст кольору і фону стомлює око. Існують прийоми, за допомогою яких можна цей різкий контраст пом'якшити. Наприклад, можна обрати фон і колір в одній гамі, тобто фон зробити максимально світлим, а шрифт – темним.

Необхідно запам'ятати ще одне правило вибору фону: будь-який фоновий малюнок підвищує стомлюваність очей і знижує ефективність засвоєння презентованого матеріалу. А, отже, використання фотографій як фону не завжди доцільне через труднощі з підбором шрифту. У цьому випадку треба або використовувати більш-менш однотонні, іноді ледь розмиті фотографії, або розташовувати текст не на самій фотографії, а на кольоровій підкладці. Але такий варіант оформлення фону має бути виправданим метою презентації.

Значно заважає сприйняттю текстової інформації дошкільниками й використаний у презентації фон у вигляді анімованого об'єкта, не лише відволікаючи їхню увагу, але й створюючи певні труднощі під час засвоєння ними навчального матеріалу.

- Якщо виникає необхідність використання *анімаційних ефектів*, то, слід зазначити, що анімація не повинна бути нав'язливою. Не бажаним є супровід появи тексту звуковими ефектами, а також не рекомендується обирати ефекти анімації до заголовків, особливо до об'єктів у титульному слайді. В інформаційних слайдах анімація об'єктів допускається лише у випадку, якщо це необхідно для відображення змін, і якщо черговість появи анімованих об'єктів відповідає структурі заняття. Анімація об'єктів повинна відбуватися автоматично після закінчення необхідного часу. Анімація об'єктів у межах одного слайда "по клацанню" не є раціональною [2].

Використання анімаційних та інших ефектів під час заняття доцільне, якщо воно міститиме елемент несподіванки, свята, або сюрпризного моменту.

- Під час підготовки слайдів обов'язково слід дотримуватися прийнятих *правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту* (відсутність крапки в заголовках тощо).

- Важливе значення має *розташування інформації* на сторінці слайда. Так, простіше зчитувати інформацію, розташовану горизонтально, а не вертикально. Найбільш важлива інформація повинна розташовуватися в центрі екрана. Форматувати текст необхідно за шириною. Не слід допускати "обірваних" країв тексту.

Варто зазначити, що рівень запам'ятовування інформації залежить від її розташування на екрані: інформація, особливо при переглядовому читанні, сприймається зліва направо і зверху вниз – відповідно до руху ока [1; 2].

33%	28%
16%	23%

Отже, у лівому верхньому кутку слайда слід розташовувати найважливішу інформацію. Враховувати цю особливість сприйняття потрібно під час розміщення на слайді як тексту, так і графічних об'єктів. Якщо текст первинний, а графіка – це всього лише ілюстрація, то краще розмістити текстовий фрагмент у лівому верхньому куті слайда, а графічний об'єкт – внизу праворуч. Якщо ж графічний об'єкт є смисловою домінантою слайда, а текст –

це коментар до малюнка, то в цьому випадку взаємне розташування потрібно зробити інакше: малюнок – зверху ліворуч, а текст – внизу праворуч.

- Використання *списків* доцільне лише там, де вони потрібні. Списки з великого числа пунктів не варто використовувати. Можливо, використовувати 3, 5, 7 пунктів. Великі списки і таблиці доцільно розбивати на 2 слайди. Під час створення слайдів мультимедійної презентації для ДДВ варто дотримуватися правила: чим простіше, тим краще [4].

- Не варто експериментувати зі *шрифтами*. Текст повинен бути добре видимим. Розмір шрифту не повинен бути дрібним. Найбільш "дрібний" для презентації – шрифт 22 пт. Слід відмовитися від курсиву, оскільки його використання уповільнює швидкість сприйняття ДДВ навчальної інформації.

Для презентацій краще використовувати шрифти без зарубок: Arial, Verdana тощо [1; 3]. Бажано встановлювати єдиний стиль шрифту для всієї презентації.

Рекомендовані розміри шрифтів

Вид об'єкта	Розмір шрифту
Заголовок слайда	22 – 30 pt
Підзаголовок	20 – 28 pt
Текст	18 – 22 pt
Підписи даних у діаграмах	20 – 24 pt
Номер слайда	14 – 16 pt
Інформація в таблицях	18 – 22 pt

– Слід надавати більше "повітря" між рядками – *міжрядковий інтервал "полуторний"* [4].

– З метою *виділення певного навчального матеріалу* слід використовувати рамки, межі, заливку, різні кольори шрифтів, стрілки. Щоб привернути увагу дітей до певної інформації, слід використовувати малюнки та схеми.

– Не варто заповнювати один слайд занадто великим *обсягом інформації*: дошкільники можуть одноразово запам'ятати не більше трьох фактів, висновків, визначень.

Найбільша ефективність сприймання інформації досягається тоді, коли ключові пункти відображаються по одному на кожному окремому слайді. Розміщувати багато дрібного тексту на слайді неприпустимо.

– Варто уникати *текстової перевантаженості*: не слід розміщувати на слайді дослівно все, що ви маєте намір сказати словами: надрукований і вимовний текст не повинні дублювати один одного. Великий текст дуже важко читати та майже неможливо запам'ятати. Кількість тексту в презентаціях повинна становити 35% [4].

Доцільно максимально скоротити довжину речень, відмовитися від ввідних конструкцій та інших граматичних "надмірностей". Текст презентації має бути простим, лаконічним і зрозумілим вихованцям. Увесь непотрібний текст слід залишити або для усного виступу, або замінити його ілюстративним матеріалом: схемами, картинками тощо. Картинки і схеми повинні бути зрозумілі, чіткі та красиві.

Не варто писати весь текст прописними літерами: слово, написане лише прописними літерами, втрачає свою "значущість" і зливається з іншими. Не слід зловживати великими літерами, особливо в заголовках.

– Під час набору тексту *пробіли* доцільно ставити 1) після, а не перед знаками (крапка; кома; двокрапка; крапка з комою; знак питання; знак оклику; закриваючі лапки; дужка, що закриває текст); 2) до, а не після знаків (дужка, що відкриває текст; відкриваючі лапки); 3) між окремими словами [2].

– *Таблична інформація* вставляється в матеріали як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel.

Під час розміщення таблиці розмір шрифту, що відображається, повинен бути не менше 18 pt.

Таблиці та діаграми розміщуються на світлому або білому фоні.

Не варто вставляти в презентації великі таблиці: вони складні для сприйняття. Якщо все ж таблицю показати необхідно, то краще залишити якомога менше рядків і стовпців, привести лише найнеобхідніші дані. До того ж, не слід розбивати таблицю і розміщувати її окремі частини на різних слайдах.

– *Зміну слайдів* доцільно здійснювати, використовуючи режим "ручну". Перехід слайдів у режимі "за часом" не допускається. Дозволяється використання стандартних ефектів переходу, окрім ефектів "жалюзі", "шашки", "розчинення", "горизонтальні смуги". Для всіх слайдів раціонально застосовувати однотипний ефект їх переходу.

– *Звуковий супровід* переходу слайдів та анімації об'єктів слід використовувати за виключної необхідності. Музика під час показу слайдів повинна бути ненав'язлива. Її вибір повинен бути виправданий.

– Останній слайд презентації, як правило, копіює перший.

Отже, мультимедійна презентація для навчання ІМ дітей дошкільного віку повинна забезпечити: 1) повноту розкриття теми; 2) структурування інформації; 3) наявність і зручність навігації; 4) відсутність граматичних, орфографічних і мовних помилок; 5) відсутність фактичних помилок, достовірність інформації; 6) наявність і правильність оформлення обов'язкових слайдів (титульного, інформаційних, завершального); 7) оригінальність оформлення презентації; 8) обґрунтованість і раціональність використання анімаційних ефектів; 9) відповідність обраній цільовій аудиторії; 10) грамотність використання кольору; 11) доцільність використання авторських ілюстрацій, фонів, фотографій, відеоматеріалів; 12) наявність дикторського мовлення, його грамотність і доцільність; 13) наявність, обґрунтованість і грамотність використання фонового звуку; 14) розміщення і комплектування об'єктів; 15) єдиний стиль слайдів.

Перспективний напрямок подальших досліджень вбачаємо у вивченні особливостей методичної підготовки дітей дошкільного віку до створення і демонстрації ними мультимедійних презентацій іноземною мовою.

Використані джерела

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О. І. Пушкаря. – К. : Видавничий центр "Академія", 2002. – 704 с.
2. Основи нових інформаційних технологій навчання : посібник для вчителів / Ю. І. Машбиць, О. О. Гокуль, М. І. Жалдак та ін. ; за ред. Ю. І. Машбица / Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України. К. : ІЗМН, 1997. – 264 с.
3. Основы современных компьютерных технологий : учебное пособие / Под ред. А. Д. Хоменко. – СПб. : КОРОНА-принт, 1998. – 448 с.
4. Рекомендації щодо оформлення мультимедійних презентацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.man.gov.ua>

Мирошник И. В.

ТРЕБОВАНИЯ К МУЛЬТИМЕДИЙНОЙ ПРЕЗЕНТАЦИИ ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

В статье рассматриваются основные требования к оформлению мультимедийной презентации для обучения иностранному языку детей дошкольного возраста. Выдвигаются четкие требования к структуре презентации; нумерации слайдов; параметрам страницы слайда; его фону; цветовой гамме; использованию анимационных эффектов; правилам орфографии, пунктуации, сокращений и правилам оформления текста; размещению информации; шрифту; междустрочному интервалу; способам выделения материала; объему информации; оформлению таблиц; использованию звукового сопровождения; смене слайдов.

Ключевые слова: *требования, мультимедийная презентация, иностранный язык, дети дошкольного возраста.*

Miroshnyk I. V.

THE REQUIREMENTS FOR MULTIMEDIA PRESENTATION FOR TEACHING A FOREIGN LANGUAGE TO PRE-SCHOOL CHILDREN

The article deals with the basic requirements to designing a multimedia presentation for pre-school children foreign language teaching.

First of all, the level of a presentation should fit the chosen target audience, pre-school learners in our case. So, making a presentation one should take into account the pre-school learners' psychophysiological peculiarities. Secondly, one should provide the completeness of the topic, and structure the information presented; the easiness and availability of the navigation; the availability and accuracy of designing the required slides; the reliability of the information presented; the absence of grammar, spelling, linguistic and factual mistakes; the original design of the presentation; validity and rationality of using animation effects; appropriateness of using the color; rational use of illustrations, backgrounds, photos, videos; rational placement and acquisition of the objects; availability, validity and proper using the background sound; a common style of the slides.

Besides, the structure of the presentation should consist of one title, some informational and one final slides (in general not more than 12); the slides should be enumerated sequentially; the page settings of a slide should be the following: 1) the size of the slide should match the size of the screen; 2) slide orientation is landscape; 3) slide width is 24 cm; 4) slide height is 18 cm; 5) slides should be enumerated in Arabic numerals without a number sign, lines etc. 6) slide show format is "Demo"; 7) graphic and text materials are placed on the slides so that the left, right, top and bottom edges of the slide remain open with a minimum width of 0.5 cm; the background should be lighter than the text presented on it; the colors of the text and background should contrast; animated effects are possible but not always desirable; the rules of spelling, punctuation, shortenings and designing the text should also be followed; the most important information should be placed in the upper left-hand corner, the least important – in the lower left-hand corner; the font should be more than 22 pt; the line spacing should be "Bastard"; different frames, borders, shading, various font colors, arrows can be used as the means of emphasizing the material; the amount of information presented in one slide should be as minimal as possible; the tables should contain only the necessary information and be made in the light or white background with the font not less than 18 pt; using audio is allowed only as exception; slides should be changed "by hand" only.

Key words: *requirements, multimedia presentation, foreign language, pre-school children.*

Стаття надійшла до редакції 01.10.2015